

Dostrzegacz Biblioteczny

Pismo informacyjne Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie

Nr 3(95)/2019

Spis treści

Monika Gościk, TuCzyTam. Biblioteka zawsze po drodze. II Zjazd Bibliotekarzy Regionu Bialskiego.	2
Elżbieta Jamroz, Aktywna biblioteka: to nie jest trudne!.....	4
Edyta Pietrzak, Sachem, Katarynka i ... ul, czyli Narodowe Czytanie 2019 we Włodawie.....	6
Paweł Kordybacha, „Biblioteka Nowa” w górach i nad morzem	8
Joanna Kołtun, Od zachwytu światem teatru do fascynacji literaturą.....	10
Małgorzata Pidek, Welony i garnitury, czyli moda ślubna na fotografiach sprzed lat.....	11
Waldemar Kawecki, „Ziemia to malownicza, spokojna i brzemenna historyczną spuścizną...”	12
Waldemar Kawecki, Z cyklu czasopisma lokalne i regionalne: „Głos Pawłowa”	14
Paweł Kordybacha, Kalejdoskop jesienny	16

Tu Czy Tam. Biblioteka zawsze po drodze. II Zjazd Bibliotekarzy Regionu Białskiego

Biblioteka sprzed kilkunastu czy kilkudziesięciu lat to instytucja świecąca pustką, która oferowała nieciekawie wydane i mało atrakcyjne publikacje. Dzisiaj to miejsce nazywane jest nowoczesnym centrum kultury, gdzie znajdziemy nie tylko największy zasób literatury i prasy, ale i wiele interesujących atrakcji.

Współczesna biblioteka oferuje użytkownikowi tradycyjne książki, ale także e-booki, audiobooki, komiksy oraz dostęp do multimediiów. Oferta i funkcje biblioteki zmieniły się znacząco, nie bez znaczenia jest dzisiaj także jej architektura i wystój. Firanki w oknach i szarobury kolor ustąpiły miejsca aktualnym trendom w aranżacji wnętrza. W ich miejsce pojawiły się duże okna, otwarta przestrzeń, ciekawa kolorystyka wyposażenia, rozmaite siedziska i przenikające się strefy użytkowe. Te wszystkie zabiegi mają zaintrygować użytkownika tak, by chciał odwiedzać bibliotekę i korzystać z bogatego wachlarza usług. Głównym celem pozostaje jednak nadal promocja czytelnictwa. Metody promocji książki i form pracy z czytelnikiem, to od dawna istotne obszary działań bibliotecznych. Akcje promujące i wspierające rozwój czytelnictwa realizowane w pomieszczeniach bibliotecznych, ale także w przestrzeni miejskiej, są bardzo różnorodne. Bibliotekarze tworzą autorskie programy zachęcające do czytania i korzystania z biblioteki, ale także bazują na pomysłach swoich kolegów z innych placówek. Wymianie doświadczeń sprzyjają spotkania branżowe.

Oddział Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Białej Podlaskiej po raz kolejny dał możliwość podzielenia się metodami pracy i dobrymi praktykami.

„Tu Czy Tam. Biblioteka zawsze po drodze” – pod takim hasłem, 19 września 2019 r., odbył się II Zjazd

Bibliotekarzy białskiego regionu SBP. To wyjątkowe wydarzenie zostało zorganizowane przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich Oddział w Białej Podlaskiej, Miejską Bibliotekę Publiczną w Białej Podlaskiej oraz Akademię Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie Filia w Białej Podlaskiej. Wzięli w nim udział bibliotekarze z różnych typów bibliotek z małych i większych miejscowości.

Tematyka spotkania oscylowała wokół biblioteki, jako miejsca wielofunkcyjnego, które ma zachęcać czytelnika ciekawymi ofertami spędzania czasu, konstrukcją, wyposażeniem, zbiorami. Prezentowano cieszące się powodzeniem formy współpracy z czytelnikiem, rozwiązania architektoniczne, sprzęty ułatwiające wypożyczenie książek. Rozmawiano o istotnej roli bibliotekarza w procesie inicjowania i wspomagania czytelnictwa dzieci.

Zjazd otworzyło wystąpienie dr Renaty Malesy z Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, która zwróciła uwagę na status zawodu bibliotekarza, obecną sytuację, perspektywę rozwoju oraz kształcenia, zwłaszcza w kontekście Ustawy 2.0.

Kolejną prelegentką, Joanna Chapska, to Członek Zarządu Głównego Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich i Przewodnicząca Okręgu SBP w Lublinie. Uczestnicząc w międzynarodowym Forum założycielskim Zrzeszenia Bibliotek Chin oraz krajów Europy Środkowej i Wschodniej odwiedziła Bibliotekę Publiczną w Hangzhou. Dzięki przygotowanej prezentacji, uczestnicy Zjazdu, mieli możliwość zobaczyć tę mającą 43 000 m² bibliotekę i posłuchać o funkcjonowaniu 9 specjalistycznych działów, które dysponują ponad 5 milionami zbiorów.

Po wysłuchaniu inspirujących rozwiązań chińskiej biblioteki publicznej, wystąpienia wróciły do tematyki bibliotek w Polsce. O promocji

czytelnictwa w Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Zenona Przesmyckiego w Radzynie Podlaskim opowiedziała dyrektor tej placówki Grażyna Kratiuk. Inicjatywy bibliotekarzy, ich pomysły na promocję usług, ilość organizowanych akcji są w radzyńskiej bibliotece imponujące. Wystąpienie pani dyrektor to prawdziwa skarbnica inspiracji. Biblioteka oferuje kluby dyskusyjne dla różnych grup wiekowych, klub malucha, lekcje biblioteczne, zespół teatralny. Ma ofertę skierowaną do osób niepełnosprawnych, a nawet wypożyczalnię strojów. Uczestniczy w ogólnopolskich akcjach i sama organizuje wiele przedsięwzięć z zakresu promocji czytelnictwa. Biblioteka zastępowała, m.in. z „Książniczek”. Miniaturowe biblioteczki w formie pałaców dla książek to dziś symbol Radzyna Podlaskiego.

Próbą pokazania, że na miano megabiblioteki zasługują nie tylko wielkie centra biblioteczne, ale również średnie i małe placówki, było wystąpienie dr Doroty Pietrzakiewicz (Wydział Dziennikarstwa Informacji i Bibliologii Uniwersytetu Warszawskiego). Prelegentka zaprezentowała niezwykle bogate oferty i imponujące rozwiązania architektoniczne, odwiedzonych przez nią bibliotek zagranicznych. Scharakteryzowała także Miejską Bibliotekę Publiczną w Mikołowie, która według niej, jest prawdziwą „biblioteką skrojoną na miarę potrzeb swojego lokalnego środowiska”.

Po co nam czytanie? To pytanie stawiane przez prelegentkę zamykającą Zjazd. Dr Dorota Grabowska z Wydziału Dziennikarstwa Informacji i Bibliologii Uniwersytetu Warszawskiego wskazała znaczącą rolę czytania we wszystkich fazach rozwoju człowieka. Czytanie to umiejętność, bez której nie jest możliwe funkcjonowanie we współczesnym świecie. Czytanie poszerza doświadczenia językowe dziecka, rozwija słownictwo, uczy wyrażać myśli i rozumieć sposoby mówienia innych ludzi. Im bogatszy język, tym sprawniejsze wyrażanie własnego zdania, lepsza umiejętność werbalizowania uczuć i potrzeb. Czytanie kształtuje umiejętność samodzielnego myślenia i formułowania myśli – kompetencje niezbędne do właściwego funkcjonowania społecznego.

Zjazd odbył się w Auli Akademii Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie Filii w Białej Podlaskiej, dzięki czemu uczestnicy mogli zwiedzić tamtejszą bibliotekę akademicką. O specyfice pracy w tego rodzaju bibliotece

opowiedziała kierownik Biblioteki AWF w Białej Podlaskiej – Monika Prokopiuk-Białęcka.

Występy prelegentów przeplatane były quizem dla publiczności na temat literatury, białskich bibliotek oraz historii Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Prawidłowe odpowiedzi nagradzano upominkiem.

II Zjazd Bibliotekarzy Regionu Białskiego odbył się pod honorowym patronatem Przewodniczącej Zarządu Głównego SBP – Joanny Pasztaleniec-Jarzyńskiej, prezydenta miasta Biała Podlaska – Michała Litwiniuka oraz prorektora ds. Filii Akademii Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Białej Podlaskiej – prof. dra hab. Jerzego Sadowskiego.

Temat obecności biblioteki w życiu człowieka, czytelnictwo i promocja książki to tematy nieustannie poruszane przez bibliotekarzy. Istotnym jest, by młodych ludzi wychowywać w tradycji literackiej, a tych, którzy nie czytają książek zachęcać do lektury. Różnorodne akcje promujące czytelnictwo przekonują, że czytanie książek poszerza horyzonty, rozwija inteligencję. II Zjazd Bibliotekarzy białskiego regionu SBP był znakomitym forum dyskusji, wymiany poglądów i inspiracji. Atmosfera Zjazdu stanowiła niewątpliwego walor, a uczestnicy wyrazili nadzieję na to, że tradycja jego organizowania będzie kontynuowana.

Monika Gościak
Biblioteka Akademickiej Państwowej Szkoły
Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej
Podlaskiej

Aktywna biblioteka: to nie jest trudne!

Cisza, spokój i tysiące poukładanych alfabetycznie książek – tradycyjne wyobrażenie biblioteki odchodzi do lamusa. Książki nadal są najważniejsze, ale dziś to miejsce tętni życiem. Miejska Biblioteka Publiczna w Józefowie postawiła na rozwój i dzięki temu w ciągu ostatnich lat stała się ważną częścią infrastruktury kulturalnej, obejmującej swoim działaniem całą gminę.

W 2019 roku na różnego rodzaju projekty pozyskała ze źródeł zewnętrznych ponad 60 tysięcy zł. Były to pieniądze m.in. na realizację projektu „Asy internetu, czyli kodowanie dla każdego”, który dzięki środkom z Fundacji Fundusz Lokalny Ziemi Biłgorajskiej był realizowany od czerwca do października. W ramach projektu przeprowadzone zostały warsztaty dla 15-osobowej grupy wolontariuszy, którzy później, raz w tygodniu prowadzili zajęcia dla dzieci z wykorzystaniem robotów edukacyjnych i maty do kodowania.

Została także przeprowadzona gra terenowa dla młodzieży „Zakoduj miasto”, a efektem końcowym było utworzenie „Klubu młodego programisty”. Kodowanie, czy też inaczej programowanie, to umiejętność uważana za jedną z najważniejszych kompetencji XXI wieku. By zrozumieć współczesny świat i zachodzące w nim zmiany warto mieć przynajmniej podstawowe umiejętności programistyczne. Realizując projekt rozszerzyliśmy swoją działalność edukacyjną i pomogliśmy dzieciom i młodzieży w zdobyciu nowych umiejętności. Pokazaliśmy, że dostrzegamy nowe trendy i jesteśmy otwarci na nowe wyzwania, by stać się miejscem zdobywania wiedzy, zyskać nowych użytkowników i być może przyczynić się do odkrycia zdolnych, młodych „koderów”.

Czytanie książek to doskonała zabawa rozwijająca twórcze myślenie, wyobraźnię i kreatywność. Po raz kolejny chcieliśmy uwodnić to mieszkańcom, pozyskując pieniądze na realizację projektu „Roztoczańskie anioły kochają książki”.

Uczestnicy projektu

Zadanie było współfinansowane z Funduszu Promocji Kultury Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu „Partnerstwo dla Książki 2019”. Realizacja projektu została zainaugurowana w czerwcu, gdy gościem biblioteki była Ewa Stadtmüller – poetka i pisarka, autorka wielu książek dla dzieci i młodzieży. W czerwcu odbyło się także spotkanie autorskie z Edytą Zarębską – ilustratorką i pisarką, która zadebiutowała własnoręcznie ilustrowaną bajką napisaną wierszem pod tytułem *Opowieści babci Gruni*.

Gratulacje i słowa uznania dla realizatorów projektu „Roztoczańskie anioły kochają książki”

Ważnym elementem projektu były warsztaty plastyczne. Uczestnicy warsztatów malowali roztoczańskie anioły na desce lub wykonywali je z masy solnej. Uczyli się także jak wykonać transfer zdjęcia na deskę. W ramach realizacji zadania zorganizowaliśmy również wystawę pod hasłem „Niech Cię prowadzą dobre anioły...”, na którą złożyła się kolekcja 108 figurek aniołków zbieranych od 10 lat przez Amelię Tracz.

W ostatni dzień wakacji odbyła się sesja fotograficzna, z udziałem dzieci i młodzieży, kochających książki oraz chcących promować czytanie i miejscową księżnicę. Efektem spotkania z profesjonalnym fotografem jest wydanie fotoksiążki pod hasłem *Z książką mi do twarzy* z portretami czytelników na tle inspirującego wnętrza naszej biblioteki.

Wrześniowym gościem księżnicy był pisarz, dziennikarz, podróżnik i fotograf Piotr Milewski, który opowiadał m.in. o swojej najnowszej książce *Islandia albo najzimniejsze lato od pięćdziesięciu lat*. Kontynuacją projektu były warsztaty literackie dla 20 uczniów z Józefowa i Majdanu Nepryskiego, które prowadził Jarosław Siek, pisarz, scenarzysta, juror konkursów literackich, autor ponad 90 bajek i komiksów dla dzieci. Uczestnicy warsztatów pod hasłem „Ogród dobrych słów”, poznali możliwości wędrówek po fascynującym świecie literatury, sposoby poszukiwania tematów, podstawy pisania utworów, a także przeprowadzania wywiadów, dyskutowali też o prawie autorskim. Zdobytą podczas warsztatów wiedzę mogli wykorzystać, przygotowując propozycje w konkursie literackim „Moja baśń z aniołem w roli głównej”. Cykl spotkań autorskich, warsztatów literackich i plastycznych, konkurs literacki i sesję fotograficzną z książką zakończyliśmy spotkaniem międzypokoleniowym „Co dziadek z babcią czytali kiedy byli mali”. Spotkanie uświetnił koncert akordeonowy w wykonaniu Damiana Kulika. Nie zabrakło też rozmów na temat ciekawych książek, postaci literackich oraz wspomnień o dawnych szkolnych czasach.

W 2019 roku otrzymaliśmy również środki na realizację projektu „Roztocze chlebem i miodem pachnące”, którego celem była promocja i zachowanie lokalnego dziedzictwa. Tym razem był to cykl warsztatów, spotkań, wystaw i wycieczek, na które pozyskaliśmy pieniądze z programu EtnoPolska2019. Do udziału w projekcie zaprosiliśmy dzieci, młodzież, osoby niepełnosprawne oraz seniorów, a priorytetem było odkrywanie i poznawanie na nowo śladów przeszłości, które często zostały wyparte przez współczesną kulturę masową. W realizację zadań zaangażowaliśmy również artystów, którzy pomogli uczestnikom w zdobyciu nowych umiejętności, a przy okazji być może odkryli ich artystyczne pasje i talenty. Tematami warsztatów były malowanie ikon na desce, wykonywanie ozdób z lnu i filcu oraz

transfer zdjęcia na desce. Konkurs na quest i gra terenowa nawiązywały do historii, tradycji i dziedzictwa kulturowego Józefowa.

Pranie w rzece... kijanką, wicie wianków, tkanie chodnika, młócenie zboża cepem albo szydełkowanie – to tylko wybrane zadania, z którymi musieli się zmierzyć uczestnicy gry terenowej pod hasłem „Jak to dawniej w Józefowie bywało”. Korzystając ze środków Narodowego Centrum Kultury uczestnicy projektu nie mogli narzekać na brak wrażeń. Odwiedzili m.in. skansen w Guciowie. Wyprawa tam, gdzie czas się zatrzymał na przełomie XIX i XX wieku miała wielopokoleniowy i integracyjny charakter. Na miejscu wzięli udział w warsztatach wypiekania tradycyjnego chleba, od przygotowania ciasta, przez formowanie bochenków w blachach i pieczenie. Wyjęte w pieca pachnące pieczywo smakowało szczególnie, ponieważ było wykonane samodzielnie i dodatkowo posmarowane własnoręcznie wykonanym w Guciowie masłem. Podczas zwiedzania skansenu uczestnicy wycieczki obejrzeli także kolekcję kamieni, minerałów, meteorytów i amonitów, a wśród eksponatów, które zrobiły na nich szczególne wrażenie było... żebro wieloryba.

Kolejna grupa, tym razem uczniów ze szkoły w Józefowie z opiekunami, pojechała do pasieki w Mokrymlipiu. Podczas tej eskapady dowiedzieli się jak powstaje miód, jakie są jego rodzaje i wartości odżywcze, a przede wszystkim jaką rolę w

ekosystemie odgrywają pszczoły. Jednym z elementów projektu było zaprezentowanie prac wychowanków Warsztatów Terapii Zajęciowej z Józefowa na wystawie zatytułowanej „Sztuka i terapia”. Ponadto młodzież przeprowadziła wywiady z najstarszymi mieszkańcami gminy, a zebrane przez nich informacje na temat obrzędów, wierzeń, ginących zawodów i dawnych obyczajów wzbogaciły dział regionalny biblioteki. Zorganizowaliśmy także wystawy lokalnych artystów: haftu, rzeźby i malarstwa. Coraz bardziej popularne w ostatnich latach kwesty tworzy się po to, by zwrócić uwagę na wyjątkowe elementy i historie związane z lokalnym dziedzictwem przyrodniczym i kulturowym. Wykorzystując tę formułę zaprosiliśmy do udziału w konkursie „Śladami dawnych zawodów w Gminie Józefów”. Zadaniem uczestników było napisanie pracy literackiej w formie wierszowanej zgadywanki, dotyczącej takich zawodów jak: kowal, kołodziej, rymarz, tkacz, zdun, kamieniarz, dekarz/strycharz, piekarz czy sitarz. Podsumowaniem całego projektu było spotkanie pokoleń ze śpiewem i regionalną muzyką odbyło się w specjalnej scenerii, z dawnymi przedmiotami codziennego użytku, ozdobami z kwiatów z bibuły, religijnymi obrazami i wiejskim jadłem. Dla dzieci i młodzieży może to być jedna z nielicznych okazji, by spróbować jak smakują krężółki czy kulasza.

W MBP w Józefowie staramy się zrealizować każdy pomysł, który jest tego wart, i który zaktywizuje lokalną społeczność. Poza radością z tego, że robimy coś dla ludzi i to się podoba, docieramy przy okazji do czytelników. A wszystko dla poszerzenia oferty biblioteki, kreowania jej wizerunku jako miejsca nowoczesnego, otwartego, elastycznego, ukierunkowanego na odbiorcę. Współczesna biblioteka publiczna przestaje być wyłącznie zbiorem książek i czasopism, stając się miejscem spotkań lokalnej społeczności.

Elżbieta Jamroz
MBP w Józefowie

Sachem, Katarynka i ... ul, czyli Narodowe Czytanie 2019 we Włodawie

NARODOWE
CZYTANIE

7.09.2019

NOWELE
POLSKIE

PATRONAT HONOROWY PARY PREZYDENCKIEJ

Przepiękna, słoneczna pogoda towarzyszyła tegorocznej włodawskiej odsłonie Narodowego Czytania pod Honorowym Patronatem Pary Prezydenckiej, która miała miejsce w scenerii bibliotecznego ogródka. Zebranych gości powitali dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej we Włodawie Jacek Żurawski, burmistrz Włodawy Wiesław Muszyński i wicestarosta Włodawski Tomasz Korzeniewski, a wydarzenie poprowadziły Edyta Pietrzak i Joanna Orzeszko.

Wśród publiczności nie zabrakło przedstawicieli: Dyskusyjnego Klub Książki przy Zakładzie Karnym we Włodawie, Dyskusyjnych Klubów Książki działających przy MBP we Włodawie, Klubu Emeryt.pl, grupy poetyckiej „Nadbużańska Fraza” ze Stowarzyszenia Twórców Kultury Nadbużańskiej im. Janusza Kalinowskiego we Włodawie, Koła Przyjaciół Biblioteki ZSZ nr 1 i II LO we Włodawie oraz członków chóru i prowadzącej go pani Iwony Szwał.

Wydarzenie, jak co roku, poprzedziła promocja w przestrzeni miejskiej, podczas której młodzież z Koła Przyjaciół Biblioteki ZSZ nr 1 i II LO we Włodawie, prowadziła akcję informacyjną na ulicach Włodawy, zapraszając przechodniów na włodawską odsłonę Narodowego Czytania 2019.

Z ośmiu lektur zaproponowanych przez Prezydenta RP wybraliśmy dwie – *Katarynkę* i *Sachem*. Jak co roku nie zawiedli nas lektorzy, którzy poświęcając

swój czas, chętnie przystąpili do wspólnego czytania, zapoznając publiczność z losami bohaterów nowelki Bolesława Prusa. *Katarynkę* odczytali przedstawiciele instytucji współpracujących przy organizacji wydarzenia: burmistrz Włodawy Wiesław Muszyński, wicestarosta Włodawski Tomasz Korzeniewski, prezes Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. we Włodawie Hubert Ratkiewicz, pan Zbigniew Paśnik (w imieniu nadleśniczego Nadleśnictwa Włodawa Jacka Jabłońskiego), pani Agnieszka Łubkowska (w imieniu nadleśniczego Nadleśnictwa Sobibór Dariusza Filipczaka), kpt. Iwona Odynec (w imieniu dyrektora Zakładu Karnego we Włodawie Jacka Sankowskiego), plut. Kamil Śledziński (w imieniu dyrektora Zakładu Karnego we Włodawie Jacka Sankowskiego) oraz dyrektor MBP Włodawa Jacek Żurawski.

Czytanie noweli *Sachem* Henryka Sienkiewicza z kolei połączono z warsztatami beatboxu w wykonaniu pana Łukasza „Siwego” Staniewskiego, aktora Teatru im. H. Ch. Andersena w Lublinie. Zgromadziły one młodych uczestników, którzy z ogromnym zapałem wzięli udział we wspólnym przedstawieniu lektury, budując tło dźwiękowe dla fragmentu utworu. Na występ aktora złożyły się: pokaz beatboxowy (w pokazie zawarte objaśnienie czym jest beatbox oraz w krótkie show pokazujące jego możliwości); warsztat beatboxowy (zajęcia, na których chętni uczą się podstaw beatboxu tj. podstawowych dźwięków perkusji (stopa, hi hat, werbel) – uczestnicy wykonywali krótkie ćwiczenia rozgrzewające narządy mowy oraz wspólnie tworzyli chór); czytanie improwizowane z użyciem maszyny loopstation na bazie noweli H. Sienkiewicza.

Wspaniałym lektorem, którego również mieliśmy przyjemność usłyszeć, był pan Jacek Król – aktor teatralny, filmowy i dubbingowy. Tragiczne losy głównego bohatera *Sachem*, ostatniego potomka „Czarnych Węzów” oraz historia jego plemienia, w interpretacji artysty wywołały wśród publiczności wiele wzruszeń. Nastrój noweli – pełen grozy

występ „Czerwonego Sępa”, przerażenie widzów zgromadzonych w cyrku odwiedzającym Antylopie – miasto powstałe na zgliszczach indiańskiej wioski oraz ulgę jakiej doznali po zakończeniu pokazów Sachema – wyraźnie dało się odczuwać wśród włodawskiej publiczności. Także symboliczne zakończenie utworu, wywołało smutną refleksję nad losem pozbawionych tożsamości jednostek i narodów. Doskonała interpretacja noweli sprawiła, że włodawscy widzowie, wsłuchani w głos pana Jacka Króla, odpłynęli na moment ze słonecznego bibliotecznego ogrodu, przenosząc się do mrocznego cyrku w Antylopie, gdzie Sachem śpiewał pieśń swojego ludu.

Narodowe Czytanie 2019 było także okazją do rozpoczęcia w naszej bibliotece akcji bookcrossingowej. Uroczystego otwarcia „Ula bibliotecznego” dokonali: burmistrz Włodawy Wiesław Muszyński, wicestarosta Włodawski Tomasz Korzeniewski oraz dyrektor MBP Włodawa Jacek Żurawski. Przepiękny, blisko stuletni ul, który stanowi symbol akcji, podarował naszej bibliotece dyrektor Zakładu Karnego we Włodawie Jacek Sankowski. Akcja „Przynieś jedną – zabierz dwie” trwa! Stoisko bookcrossingowe znajduje się w bibliotece na parterze klatki schodowej. Serdecznie zapraszamy do korzystania.

Warto dodać, że wydarzeniu towarzyszyły jeszcze inne atrakcje: pani Agnieszka Staniak wyczarowała na buziach naszych milusińskich przepiękne elementy przyrody (z dużym akcentem na pszczołki), panie ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego we Włodawie sygnowały książki specjalną okolicznościową pieczęcią, młodzież z Dyskusyjnego Klubu Książki przy MBP Włodawa pieczętowała chętnych uczestników stempelkami, zapraszając do smacznego poczęstunku.

Piękna pogoda, wspaniała publiczność i fantastyczni lektorzy sprawili, że Narodowe Czytanie 2019 przebiegało w niezwykle sympatycznej i radosnej atmosferze. Dziękujemy wszystkim, którzy przyczynili się do realizacji wydarzenia: burmistrzowi Włodawy Wiesławowi Muszyńskiemu oraz staroście włodawskiemu Andrzejowi Romańczukowi za Lokalny Patronat Honorowy nad wydarzeniem, za patronat medialny „Nowemu Tygodniowi”, „Super Tygodniowi” i Radiu Bon Ton. Za współorganizowanie wydarzenia dziękujemy Urzędowi Miejskiemu we Włodawie, Starostwu Powiatowemu we Włodawie, Zakładowi Karnemu we Włodawie, Kołu Przyjaciół Biblioteki przy ZSZ nr 1 i II LO we Włodawie, Kołu Miejskiemu Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Za wsparcie podziękowania kierujemy do sponsorów: Nadleśnictwa Włodawa, Nadleśnictwa Sobibór, Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej we Włodawie, a za wielowymiarową współpracę: pani Agnieszce Staniak, pracownikom Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego we Włodawie, członkom dziecięco-młodzieżowego DKK. Szczególne podziękowania należą się również darczyńcy „Ula bibliotecznego” – panu Jackowi Sankowskiemu, dyrektorowi Zakładu Karnego we Włodawie i oczywiście – naszym wspaniałym

lektorom i cudownej publiczności. Dziękujemy serdecznie wszystkim i zapraszamy na kolejne biblioteczne wydarzenia.

Edyta Pietrzak
Miejska Biblioteka Publiczna we Włodawie

„Biblioteka Nowa” w górach i nad morzem

NOWA
biblioteka

Instytut Książki w ramach projektu „Biblioteka Nowa” zorganizował we wrześniu 2019 r. dwa seminaria dla potencjalnych beneficjentów kontynuacji programu „Infrastruktura bibliotek 2016–2020”.

Do udziału zostali zaproszeni także przedstawiciele wszystkich wojewódzkich bibliotek publicznych, którzy mają pełnić funkcję regionalnych koordynatorów programu. W szkoleniu udział wzięło w sumie ok. 100 osób z całej Polski, w tym 10 z Lubelszczyzny. Gospodarzami seminarium były biblioteki, które zostały docenione przez operatora programu za najlepsze wykorzystanie dotacji.

W Starym Sączu (12–13 września) i Rumii (17–18 września) o koncepcjach i procesach modernizacji obiektów opowiedzieli autorzy projektów: mgr inż. arch. Wojciech Świątek, reprezentujący pracownię „55 Architekci” (Stary Sącz) oraz dr hab. Jan Sikora, reprezentujący biuro „Sikora Wnętrza” (Rumia). Tajniki aranżacji wnętrza starała się przybliżyć słuchaczom Sabina Mazurek-Zawadzka z biura „Occo Studio”, której „dziełem” są nowoczesne wnętrza m.in. bibliotek województwa lubelskiego: MGBP w Modliborzycach, GBP w Wyrykach, GBP w Urszulinie, Filii w Wytocznie (gm. Urszulin), GBP w Jabłoni i GBP w Serokomli.

Dr Paweł Kuczyński zaprezentował częściowe wyniki badań ewaluacyjnych programu „Infrastruktura bibliotek”, prowadzonych przez Instytut Książki od 2018 roku (pełne wyniki będą znane w grudniu 2020 r.). Z kolei Katarzyna Stryczniewicz poprowadziła warsztaty aromaterapii „Zapach biblioteki. Nieoczywisty pomysł na promocję czytelnictwa”,

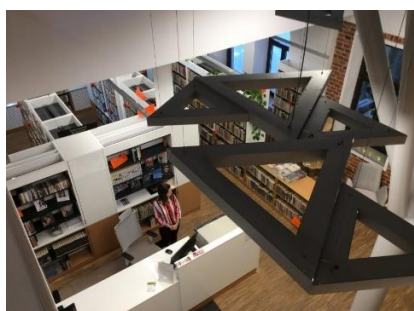

podczas których była mowa o roli zapachu w odbiorze przestrzeni czy o wpływie zapachu na budowanie nawyku czytania książek. Uczestnicy komponowali własne zapachy z naturalnych olejków eterycznych. Drugi dzień seminarium poświęcony był na wizyty studyjne w okolicznych bibliotekach, w większości zrealizowanych dzięki środkom pochodzącym z programu „Infrastruktura bibliotek”.

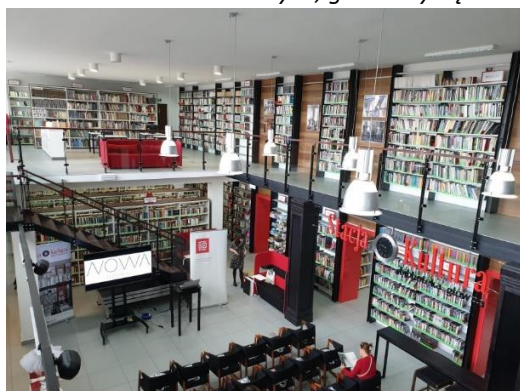
Bibliotekarze uczestniczący w Seminarium w Starym Sączu mogli odwiedzić biblioteki w Barcicach, Gołkowicach Górnych, Podegrodziu i Kamionce Wielkiej, zaś uczestnicy Seminarium w Rumii – biblioteki w Bolszewie, Kartuzach, Sopocie i Gdyni.

Sopoteka

Filia w Gołkowicach Górnych, gm. Stary Sącz

Biblioteka w Rumii

Filia MBP w Gdyni

Biblioteki, które uczestnicy seminarium mieli okazję zwiedzić, potwierdzają, że program „Infrastruktura bibliotek 2016-2020” jest wartościowy i bardzo potrzebny. Dlatego wszyscy mają nadzieję, iż będzie on kontynuowany i kolejne biblioteki będą miały szansę zmienić się dla użytkowników oraz społeczności lokalnej.

Paweł Korzybcha, Grzegorz Winnicki,
Dział Instrukcyjno-Metodyczny WBP w Lublinie

Od zachwytu światem teatru do fascynacji literaturą

Książnica Zamojska w roku 2019 w ramach programu Promocja czytelnictwa otrzymała dofinansowanie w wysokości 15 000 zł na realizację projektu „Od zachwytu światem teatru do fascynacji literaturą” ze środków pozostających w dyspozycji Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, który uznał, że inicjatywa jest wartościowa i innowacyjna.

Przedmiotem projektu było zorganizowanie cyklu spotkań z różnymi formami teatru dziecięcego (teatr lalkowy, teatr żywego aktora, teatrzyk walizkowy, teatrzyk Kamishibai), warsztatów, wycieczek do bibliotek oraz konkursu. Przedsięwzięcie miało służyć promocji czytelnictwa wśród najmłodszych mieszkańców Zamościa i powiatu zamojskiego. Liczyliśmy na to, że kontakt z tekstem literackim przełożonym na język teatru wywoła u dzieci pozytywne emocje i rozbudzi miłość do książek.

Zasadniczy trzon projektu realizowany był od 13 września do 4 grudnia, a uczestniczyły w jego realizacji, oprócz Biblioteki dla Dzieci i Młodzieży, osiedlowe filie biblioteczne. Działaniami objęto dzieci z 17 placówek przedszkolnych.

Przed młodą publicznością wystąpił wybitny polski poeta, dramaturg, tłumacz, autor licznych książek dla dzieci Zbigniew Dmitroca. To także autor i aktor Jednoosobowej Trupy Walizkowej „Teatrzyk jak się patrzy”. Odbyły się przedstawienia bajkowe z żywymi aktorami – Teatr Edukacji i Profilaktyki „Maska” z Krakowa wystąpił ze spektaklem „Opowieści z teczki profesora Książeczki”, a Teatr Lalek „Bajka” ze Starego Sącza zaprezentował spektakl „Gucio Zaczarowany”. Inscenizacje zawierały elementy interakcji z publicznością, dzięki czemu maluchy opuszczały sale biblioteczne rozemocjonowane, pełne zapału do tworzenia własnych przedstawień.

Równie ważną częścią składową projektu były zajęcia warsztatowe dla dzieci. Magdalena Józefko-Dmitroca ukierunkowywała dzieci plastycznie, pod kątem tworzenia nieskomplikowanych rekwizytów i dekoracji do własnego teatrzyku w walizce czy pudełku. Dzieci same wykonywały proste kukiełkowe postacie ze świata przyrody: kreciki, ptaszki, zajączki. Natomiast Anna Smyk-Batorska przygotowywała dzieci w kierunku tworzenia inscenizacji i prostych dram, wprowadzając ćwiczenia mimiczne, logopedyczne i ruchowe.

Spotkanie z teatrzykiem Kamishibai połączone z warsztatami Kamishibai zapewniło uczestnikom bibliotekarze. Podczas zajęć dzieci malowały, m.in. obrazy do utworów Jana Brzechwy, które potem zaprezentowały w drewnianej ramie teatrzyku. Teatralnym poczynaniem towarzyszył również cykl wycieczek do biblioteki „Spacerkiem po bajkowych alejach”. Maluchy z entuzjazmem odwiedzały placówki biblioteczne, poznawały zbiory dla najmłodszych oraz zasady zapisu. Brały też udział w głośnym czytaniu bajek przez bibliotekarzy.

Wielki finał – konkurs „Teatr ma wiele twarzy” – stanowiący zwieńczenie wszystkich wspomnianych powyżej zajęć warsztatowych, spotkań z różnymi formami teatru i literaturą dziecięcą, odbył się 4 grudnia.

W tym dniu w Książnicy Zamojskiej mali artyści wystąpili w przedstawieniach, które przygotowali pod kierunkiem nauczycieli. Do udziału w przeglądzie zgłosiło się 9 zespołów teatralnych, które zaprezentowały się w trzech kategoriach: inscenizacja, teatrzyk pudełkowy oraz teatrzyk Kamishibai. Uczestnicy przybyli do biblioteki w różnorodnych, oryginalnych kostiumach. Wyglądali uroczo, kiedy z wypiekami na twarzy nieśli liczne rekwizyty i dekoracje.

Oprócz nauczycieli zespołom towarzyszyły rodziny, które w trakcie występów zamieniały się w fankluby mocno wspierające swoich ulubieńców. Widzowie byli oczarowani nie tylko ciekawymi pod względem tematyki, scenografii, tła muzycznego inscenizacjami, ale także zaangażowaniem dzieci, ich radością w tworzeniu postaci i sytuacji. Laureaci otrzymali statuetki oraz nagrody rzeczowe.

Przedsięwzięcie okazało się strzałem w dziesiątkę. Ze strony placówek przedszkolnych jest ogromne oczekiwanie na udział w różnorodnych formach teatralnych, zwłaszcza tych mniej znanych. Ostrożnie przewidywaliśmy, że udział w projekcie i w planowanych 37 imprezach weźmie ok. tysiąc osób, tymczasem liczba wydarzeń i uczestników była o wiele wyższa. Zrealizowano 56 spotkań, w których udział wzięło 1643 dzieci.

Zakładaliśmy, i okazało się że słusznie, wykorzystanie teatru jako silnego bodźca kształtującego wczesną inicjację czytelniczną u najmłodszych i pojawienie się potrzeb czytelniczych oraz nawyku obcowania z książką. Wprawdzie na pełne efekty realizacji tego projektu z pewnością należy jeszcze poczekać, ale na chwilę obecną w placówkach bibliotecznych daje się zauważyć wzrost zapisów dzieci w wieku przedszkolnym i wzrost wypożyczeni literatury dla najmłodszych.

Joanna Kołtun
Książnica Zamojska im. Stanisława Kostki
Zamojskiego w Zamościu

Welony i garnitury, czyli moda ślubna na fotografiach sprzed lat

W Miejsko-Gminnej Bibliotece Publicznej w Opolu Lubelskim odbył się wernisaż bardzo ciekawej wystawy. Była to prezentacja portretów ślubnych, obejmująca okres od początków XX wieku po dzień dzisiejszy. Wystawa nosi tytuł „Welony i garnitury”, a na zdjęciach są portrety młodych par z Opola Lubelskiego i okolic.

Autorką projektu jest emerytowana nauczycielka, zaprzyjaźniona i regularnie współpracująca z naszą biblioteką – Pani Jadwiga Korziuk-Zalewska. Była ona inicjatorką i realizatorką projektu „Fotodźwiękowa mapa Opola Lubelskiego” w ramach konkursu realizowanego przez Polsko-Amerykańską Fundację Wolności. Jest też laureatką nagrody „Laur aktywnego seniora”, przyznawanej za działalność na rzecz społeczeństwa lokalnego miasta i gminy Opole Lubelskie.

Fotografie z najnowszego projektu ukazują jak zmieniały się trendy ślubne w kolejnych dekadach. Na przykładzie sukni ślubnych, będących często pamiątką, można zaobserwować ogólne trendy mody, a także styl życia w danej epoce. Spojrzenie na minione lata, pozwala zobaczyć, co kiedyś ludzie uważali za modne i stylowe, a przy okazji jest bardzo ciekawym i nieraz niezwykle zabawnym doświadczeniem.

Pionierką białych sukni ślubnych była Maria Stuart, naręczona francuskiego króla Franciszka II Walezjusza. W ówczesnej Francji strój przyszłej królowej wywołał nie lada oburzenie, ponieważ kolor biały zarezerwowany był wtedy na pogrzeby. Francuskie społeczeństwo odczytało białą sukienkę jako złą wróżbę i jakby na potwierdzenie tej przepowiedni król Franciszek zmarł półtora roku po ślubie.

Powszechnie białe sukienki przyjęły się dopiero po ślubie księżniczki Wiktorii z księciem Albertem w 1840 roku. Biel od razu została uznana za nowy symbol dziewictwa i niewinności. Z tego powodu nie mogły w nich występować kobiety, które miały już za sobą małżeństwo. Początkowo na kolor biały stać było tylko najzamożniejsze rodziny, później śnieżnobiałe stroje stały się codziennością i przybrały wymiar religijny.

Kobiety porzuciły marzenia o strojach księżniczki wraz z nową modą lat 20. XX wieku. Za sprawą Coco Chanel kobiety przestały stosować gorsety i królewskie tiule. Od teraz suknie ślubne były optywowe i nowoczesne, często z głębokimi dekolantami.

Zachodnia moda na stałe przyjęła białe sukienki, w Polsce kobiety odchodziły od nich jednak jeszcze kilka razy. W okresie zaborów oraz po klęskach powstańców młode panny mówiły sakramentalne „tak” w czarnych sukniach, czarne były również ślubne welony. Podobnie w czasie II wojny światowej, gdy o oprawę ceremonii było trudno, kobiety brały ślub w ubraniach codziennych. Aby zawarcie małżeństwa było choć trochę związane z tradycyjną symboliką, starały się o tkaniny przypominające welon lub wpinały we włosy białe kwiaty.

Wystawa w naszej bibliotece wciąż cieszy się niesłabnącym powodzeniem, wzbudzając zainteresowanie, uśmiech i sentyment oglądających.

Małgorzata Pidek
Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Opolu Lubelskim

„Ziemia to malownicza, spokojna i brzemenna historyczną spuścizną...”

Historię Czemiernik na przestrzeni kilkudziesięciu ostatnich lat zajmowało się wielu historyków, archeologów, językoznawców. Dziejami tej miejscowości interesowali się także regionaliści. Współczesne piśmiennictwo odnoszące się do tej miejscowości jest dość bogate. Wśród pozycji niewydanych nie sposób pominąć jednego z ważniejszych dokumentów, jakim jest maszynopis ks. Zbigniewa Kutzana z 1963 roku, dotyczący dziejów Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika w Czemiernikach. Praca ta, to źródło, w którym można znaleźć cenne notatki nie tylko o czemiernickiej parafii, lecz także o historii osady. Obok niej należy też wymienić pracę magisterską „Osadnictwo na terenie średniowiecznej parafii Czemierniki”, napisaną w Instytucie Archeologii UMCS w 2001 roku. Jej autorem jest pochodzący z Wygnanowa k.

Czemiernik Tomasz Pietrzela – archeolog, a przez wiele lat kierownik Radzyńskiej Izby Regionalnej.

Jeżeli chodzi o dzieła opublikowane, nie sposób pominąć tekstu Tomasza Demidowicza z roku 1996 pt. *Czemierniki* – zarys dziejów (kilkunastostronicowej pracy wydanej w serii „Dawne miasta i miasteczka Podlasia Południowego”) oraz jubileuszowego, monumentalnego wydawnictwa *Czemierniki: ziemia czemiernicka: ludzie, wydarzenia, pamiątki*, pod redakcją Mariana Mazurka, wydanego w 2009 roku na okoliczność obchodów 500-lecia nadania Czemiernikom statutu miasta.

Do szeregu tych ważnych publikacji dołączyła właśnie naukowa monografia Czemiernik pt. *Czemierniki: dzieje wsi, miasta, osady* pod redakcją dr. Grzegorza Figla i dr. Pawła Jusiaka. Publikacja została wydana przez Czemiernickie Towarzystwo Regionalne. Książka jest efektem wielomiesięcznej pracy historyków: Ryszarda Szczygła, Pawła Jusiaka, Dariusza Kupisza, Janusza Kłapcia, Mariana Mazurka, Ireneusza Kaczorka i Grzegorza Figla. W wydawnictwie chronologicznie opisano dzieje Czemiernik – od początku XIV wieku do 2019 roku, świadomie pomijając ich dzieje najdawniejsze. Uznano bowiem, że rozdział archeologa Mieczysława Bieni – zamieszczony w książce *Czemierniki: ziemia czemiernicka: ludzie, wydarzenia, pamiątki* jest wyczerpujący i nie ma potrzeby powielania tej tematyki w najnowszej monografii miejscowości.

Zamek w Czemiernikach, akwarela

Źródło: Kazimierz Stronczyński, *Widoki zabytków starożytności w Królestwie Polskiem służące do objaśnienia opisu tychże starożytności, sporządzonego przez Delegację wysłaną z polecenia Rady Administracyjnej Królestwa w latach 1852 i 1853 zebrane, Atlas 6: Gubernia Lubelska: powiat lubelski, Narodowy Instytut Dziedzictwa, Biblioteka Uniwersytecka, Warszawa 2013, s. 67*

Czemierniki to dość duża osada położona na terenie południowego Podlasia. Od północy, wschodu i zachodu opływa je rzeka Tyśmienica i jej dopływy. Prawdziwa ekspansja osadnictwa na tych terenach nastąpiła na początku XIV wieku i o tym właśnie mówi czytelnikowi pierwszy rozdział pt. *Czemierniki w późnym średniowieczu* autorstwa dr. Pawła Jusiaka. Informacje w nim zawarte to przede wszystkim podsumowanie i próba weryfikacji wielu wzmianek na temat miejscowości z okresu XIII–XV wieku. Autor dokładnie opisuje rozwój sieci osadniczej w dorzeczu Tyśmienicy. Zwraca uwagę na warunki przyrodnicze tego miejsca. Warto dodać, że dzieje miejscowości w tym okresie to głównie historia parafii Czemierniki pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika.

Dwa kolejne rozdziały dotyczą losów Czemiernik w czasach, kiedy ich właścicielami był ród Firlejów. Dr Paweł Jusiak opisuje *Czemierniki w posiadaniu Firlejów (do końca XVI wieku)*, a prof. Ryszard Szczygieł *Powstanie miasta Czemierniki i jego dzieje w XVI wieku*. W obydwu tych artykułach przedstawiono złoty okres w rozwoju miejscowości. W tym czasie Czemierniki zyskały nie tylko prawa miasta, ale także stały się ważnym punktem na mapie ówczesnej Polski. Autorzy bardzo rzetelnie podchodzą do tematu, przedstawiając sylwetki wybranych członków rodu Firlejów, okoliczności przejęcia Czemiernik przez tę rodzinę, ufundowanie miasta Czemierniki przez Mikołaja Firleja oraz jego dalsze losy w XVI wieku. Kolejny etap w rozwoju tej miejscowości opisał dr Dariusz Kupisz w artykule *Czemierniki w XVII i XVIII wieku*. Przedstawiony jest w nim ostatni etap pozostawania Czemiernik w posiadaniu rodu Firlejów, następnie okoliczności przejęcia ich przez rodzinę króla Jana III Sobieskiego i jego syna Jakuba. Autor pokrótce przedstawia kolejnych właścicieli, analizuje strukturę demograficzną Czemiernik w tym okresie i zagadnienia gospodarczo-polityczne.

Dr Grzegorz Figiel w rozdziale *Czemierniki w czasach zaborów 1795–1918* opisuje losy miejscowości pod panowaniem Imperium Rosyjskiego. Autor, podobnie jak poprzednik, dokonuje krótkiej charakterystyki właścicieli z tego okresu. Znaczną część artykułu poświęca zagadnieniom gospodarczym oraz funkcjonowaniu miasta Czemierniki w XIX wieku. Nie pomija także udziału mieszkańców miasta w powstaniu styczniowym oraz jego następstw, m.in. faktu odebrania Czemiernikom praw miasta. To także okres, w

którym należy odnotować kilka ważnych wydarzeń z życia parafii w Czemiernikach, która jak sugeruje autor, przeżywa w tamtych czasach okres swojej świetności.

Historia miejscowości po odzyskaniu przez Polskę niepodległości opisana jest w dwóch rozdziałach. *Czemierniki w latach 1918–1956* przedstawia dr Janusz Kłapeć, a *Czemierniki w latach 1957–1989* opisują dr Grzegorz Figiel i mgr Marian Mazurek. Oba ukazują losy mieszkańców miejscowości w pierwszych latach po odzyskaniu niepodległości, trudny okres II wojny światowej oraz oswojenie się z nowymi komunistycznymi władzami. Przedstawiono ponadto zagadnienia gospodarcze, demograficzno-wyznaniowe, oświatowe, służbę zdrowia oraz dzieje parafii rzymskokatolickiej w Czemiernikach.

Kościół parafialny w Czemiernikach, akwarela

Źródło: Kazimierz Stronczyński, Widoki zabytków starożytności w Królestwie Polskiem służące do objaśnienia opisu tychże starożytności, sporządzonego przez Delegację wysłaną z polecenia Rady Administracyjnej Królestwa w latach 1852 i 1853 zebrane, Atlas 6: Gubernia Lubelska: powiat lubelski, Narodowy Instytut Dziedzictwa, Biblioteka Uniwersytecka, Warszawa 2013, s. 69

Historia najnowsza, tj. po 1989 roku została przedstawiona w formie krótkiego kalendarium, gromadzącego najważniejsze wydarzenia gospodarcze, kulturalne i polityczne z tego okresu. Jego autorami są Ireneusz Kaczorek, dyrektor Zespołu Szkół w Czemiernikach, mgr Marian Mazurek oraz dr Grzegorz Figiel. Kalendarium jest uzupełnione licznymi zdjęciami z różnego rodzaju uroczystości, organizowanych przez ostatnie 30 lat w Czemiernikach.

Czemierniki: dzieje wsi, miasta, osady to monografia pełna i analityczna. Autorzy bardzo rzetelnie podeszli do opisywanych zagadnień, na co wskazuje między innymi bogactwo wykorzystanych źródeł historycznych. Twórcy czerpali informacje z wielu instytucji i archiwów rozsianych po całej Polsce, imponujący jest także wykaz literatury drukowanej. Publikacja ta niewątpliwie powinna znaleźć się w bibliotece historyka, regionalisty, a także każdego, kto amatorsko pasjonuje się dziejami miejscowości południowego Podlasia.

Czemierniki: dzieje wsi, miasta, osady, red. Grzegorz Figiel, Paweł Jusiak, Czemiernickie Towarzystwo Regionalne, Czemierniki 2019.

Waldemar Kawecki

Dział Bibliografii i Wiedzy o Regionie WBP w Lublinie

Z cyklu czasopisma lokalne i regionalne: „Głos Pawłowa”

Zapytany kiedyś przez nauczycielkę języka angielskiego jak mógłbym zareklamować swoją okolicę w języku angielskim, zdałem sobie sprawę, że nie potrafię zareklamować swojej miejscowości nawet w języku polskim. Wydawała mi się ona wtedy taka zwyczajna... Nigdy nie zwracałem uwagi na jej walory przyrodnicze, turystyczne, a także na bogatą historię. Sądzę, że wielu ludzi nie zdaje sobie sprawy, w jak bogatym kulturowo regionie żyje. Dlatego każda forma promocji regionów, miast czy miasteczek wydaje się być doskonałą drogą do odkrywania ich wartości i piękna.

Pawłów to mała miejscowość położona w gminie Rejowiec Fabryczny w powiecie chełmskim, jednak z dużym dorobkiem kulturowym i długoletnią

historią. Pierwsze wzmianki o nim w źródłach pisanych pojawiają się już w 1416 roku. O historii tego miejsca wciąż przypominają pasjonaci, regionaliści, badacze historii, którzy swoją wiedzę propagują poprzez działalność Stowarzyszenia Przyjaciół Pawłowa, założonego w 2004 roku. Jak mówią, celem organizacji jest kształtowanie poczucia tożsamości, pochodzenia, z jednoczesnym otwarciem się na inne lokalne społeczności i kultury, ponadto utrwalenie pojęcia „moja lokalna ojczyzna” i budzenie dumy z przynależności do niej.

Kwartalnik „Głos Pawłowa”, wydawany przez Stowarzyszenie, jest jedną z form promowania i popularyzacji osady. W lipcu 2019 ukazał się już 49 numer tego czasopisma, i podobnie jak poprzednie – dokumentuje on historię tej miejscowości.

Pierwsze artykuły najnowszego numeru periodyku przybliżają sylwetki osób zasłużonych dla tej lokalnej społeczności. Henryk Głąb prezentuje krótkie życiorysy proboszczów Pawłowa z XIX wieku, natomiast Wiesław Grudniak opisuje losy por. Stanisława Bełzy – pilota, członka słynnego Dywizjonu 303, biorącego udział w bitwie o Anglię. Na dalszych stronach czasopisma możemy przeczytać krótkie biografie osób związanych z Pawłowem, które zmarły w ostatnich latach. Życiorys pochodzącego z tej miejscowości profesora UMCS Stefana Symotiuka przybliży dr Iwona Zakrzewska, a lokalnego przedsiębiorcę Józefa Adamczewskiego, wspomina jego syn Mariusz. Warto tutaj zaznaczyć, że obaj panowie aktywnie wspierali Stowarzyszenie Przyjaciół Pawłowa. Okoliczności przebudowy Gminnego Ośrodka Kultury w Pawłowem relacjonuje Agata Laskowska, która także opisuje losy jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w miejscowości Kanie.

Małgorzata Czerwińska-Stańczak relacjonuje przebieg XVIII Jarmarku Pawłowskiego – Ginące

Zawody. Z artykułu możemy dowiedzieć wiele ciekawych informacji o pielęgnowaniu tradycji etnograficznych w Pawłowem. Tutaj przeczytamy także o wyróżnieniu dla regionalisty Tadeusza Sławińskiego, aktywnego członka Stowarzyszenia Przyjaciół Pawłowa, któremu została nadana odznaka „50 lat w PTTK”. Wiadomości „Z życia Szkoły Podstawowej im. Jana Kochanowskiego w Pawłowem” opisuje Magdalena Boruchalska. O lokalnym zespole piłki nożnej informuje w artykule „GKS Start-Regent Pawłów w chełmskiej klasie okręgowej (sezon 2018/2019) jego prezes Grzegorz Mazurek. W najnowszym numerze czasopisma opublikowano też kolejną (już drugą) część wspomnień Jerzego Symotiuka, zmarłego w 2001 roku, zasłużonego dla Pawłowa regionalisty. Niniejsza część nosi tytuł *Jesień i opowiada o latach 50-tych XX wieku*.

Numer kończy artykuł *Kilka uwag o sztandarze zakopanym w 1939 r. w pawłowskim lesie* Waleriana Darmochwała. Są to jego wspomnienia, dotyczące ukrycia sztandaru jednostki wojskowej z Dębina w okolicach Pawłowa. Autor odnosi się tu do artykułu *Wrześniowy sztandar w pawłowskim lesie* Stefana Kurczewicza, zamieszczonego w 47 numerze czasopisma. Szczegółowo opisuje on jak zapamiętał tamte wydarzenia będąc zaledwie 11-letnim chłopcem. Na trzeciej stronie okładki, w „Kąciku poetyckim” zamieszczono kilka wierszy autorstwa Ireny Florek oraz krótki biogram i fotografię poetki.

„Głos Pawłowa” to czasopismo regionalne, z którego można dowiedzieć się wielu ciekawych informacji zarówno na temat wydarzeń historycznych, jak również o współczesności. Lokalne czasopismo od lat cieszy się popularnością wśród mieszkańców ceniących dokumentowanie dziedzictwa kulturowego, historii i bieżących dokonań Pawłowa.

Głos Pawłowa: Gazeta Regionalna Stowarzyszenia Przyjaciół Pawłowa / [Stefan Kurczewicz (red. prowadzący)] – 2019, nr 3 = 49. – Pawłów : SPP, 2019. – 30 cm.

Czasopismo dostępne w Czytelni Czasopism WBP, sygn. 868c EO

Waldemar Kawecki
Dział Bibliografii i Wiedzy o Regionie WBP w
Lublinie

Kalejdoskop jesienny

- W okresie wakacyjnym biblioteki i filie z województwa lubelskiego przygotowały wiele atrakcyjnych propozycji spełnienia wolnego czasu dla swoich młodych czytelników, m.in. Filia nr 3 MBP w Białej Podlaskiej zaprosiła na *Kosmiczne Wakacje*, GBP w Aleksandrowie (pow. biłgorajski) do *Letniego Ogrodu Bajek*, CBiKG Chełm na *Aktywne Wakacje*, MBP w Hrubieszowie na *Hece w bibliotece*, MBP w Kraśniku na piknik *Żegnaj lato na rok...*, Filia w Skrobowie, gm. Lubartów na cykl zajęć *Z książką zwiedzamy świat*, GBP w Spiczynie (pow. łużyński) na *Lato z wierszami Tuwima*, GBP w Wojcieszkowie (pow. łukowski) na zajęcia *Sposób na nudę*, GBiDK w Łaziskach (pow. opolski) na *Wakacje w Biblio!*, Filia w Zawadzie, gm. Zamość na *Wakacyjną wyprawę dookoła świata*, MBP Radzyń Podlaski do *Słonecznej Czytelni*.
- 3 lipca 2019 r. na Rynku Wodnym w Zamościu rozpoczęła działalność Letnia Czytelnia Książek i Prasy, która działała w każdym tygodniu wakacji od środy do niedzieli. Inicjatorem jej powstania była Książnica Zamojska im. S. K. Zamoyskiego w Zamościu, przy współpracy z Zamojskim Stowarzyszeniem Kulturalnym *Czerwony Smok*, czasopismami *Kronika Tygodnia* i *Nowy Kurier Zamojski*, *Katolickim Radiem Zamość*, portalem informacyjnym *zyciezamościa.pl*, Telewizją Kablową Zamość, Zamojskim Uniwersytetem Trzeciego Wieku oraz senioralną grupą wolontariacką.
- W dniach 3–5 lipca 2019 r. ChBP im. M. P. Orsetti w Chełmie gościła bibliotekarzy z Rówieńskiego Obwodowego Oddziału Ukraińskiej Bibliotecznej Asocjacji (odpowiednik polskiego Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich). Głównym celem wizyty było zwiedzanie chełmskiej księżnicy, poznanie specyfiki pracy polskich bibliotekarzy oraz wzajemna wymiana doświadczeń.
- 12 lipca 2019 r. w Rabce-Zdroju podczas Międzynarodowego Festiwalu Literatury Dziecięcej Rabka Festival, który w tym roku przebiegał pod hasłem *Od gór do morza czyli przyroda wokół nas* odbyło się uroczyste podsumowanie ogólnopolskiego konkursu, wręczenie nagród i zaszczytnego tytułu „ZWYRTAŁA 2019”, na pomysł promujący czytelnictwo. Wśród dwóch zdobywców nagrody głównej znalazła się Edyta Pietrzak z MBP we Włodawie za projekt *Centralne Biuro Czytelnicze*. Wyróżnienie otrzymała Barbara Cywińska z MBP w Bychawie (pow. lubelski) za przedsięwzięcie literacko-kulinarne *Z pola...dla Mola*.
- 16 lipca 2019 r. M-GBP im. K. Zielińskiego w Modliborzycach gościła 30-osobową grupę z Mołdawii – uczestników wyjazdu studyjnego do powiatu janowskiego w ramach programu USAID LEADER Activity.
- 24 sierpnia 2019 r. GBP w Zakrzówku (pow. kraśnicki) zorganizowała wyjazd do Kazimierza Dolnego. „II Spacer Literacki po Kazimierzu Dolnym wraz z autorką powieści *Spacer nad rzeką* Moniką A. Oleksa” był doskonałą okazją do poznania miejsc, w których umiejscowiona jest fabuła książki.
- 7 września 2019 r. po raz ósmy odbyło się Narodowe Czytanie – zainicjowana w 2012 roku przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ogólnopolska akcja publicznego czytania największych polskich dzieł literackich. Czytanie zostało nazwane „narodowym”, aby podkreślić jego powszechny i egalitarny charakter. Podstawowym celem przedsięwzięcia jest popularyzacja czytelnictwa, zwrócenie uwagi na potrzebę dbałości o polszczyznę oraz wzmocnienie poczucia wspólnej tożsamości. W 2019 r. organizatorzy zaproponowali do czytania polskie nowele. Wiele bibliotek z województwa lubelskiego czynnie włączyło się w to wydarzenie. Pracownicy WBP im. H. Łopacińskiego po raz kolejny przygotowali plenerową inscenizację. „Trupa z szafy bibliotecznej” przedstawiła spektakl *Komedia pomyłek* noweli Henryka Sienkiewicza.
- 12 września 2019 w WBP im. H. Łopacińskiego w Lublinie otwarto wystawę *Wielcy Myśliciele Wielkiego*

Stepu. Historia i kultura Kazachstanu, prezentujących dorobek kulturalny azjatyckiego kraju.

rycki; MiPBP Janów Lubelskie; GBP Jabłonna, pow. lubelski) i Piotr Milewski (GBiDK Łaziska, pow. opolski).

- 12 września 2019 r. MBP w Białej Podlaskiej zorganizowała ogólnopolskiej konferencji naukowej *II wojna światowa na Podlasiu. Przyczyny – Przebieg – Konsekwencje*. Udział w wydarzeniu wzięło liczne grono historyków i regionalistów.
- 16 września 2019 r., w WBP im. H. Łopacińskiego w Lublinie odbyła się konferencja prasowa informująca o projekcie „e-usługa OMNIS”. W konferencji uczestniczyli: Dariusz Stefaniuk – Wicemarszałek Województwa Lubelskiego, dr Tomasz Makowski – dyrektor Biblioteki Narodowej, Tadeusz Sławecki – dyrektor WBP H. Łopacińskiego w Lublinie i dr Grzegorz Figiel – Zastępca ds. Merytorycznych WBP, koordynator projektu „e-usługa OMNIS” w WBP. Głównym celem projektu „e-usługa OMNIS” jest wdrożenie ogólnopolskiego systemu informatycznego oferującego jeden punkt dostępu do zbiorów polskich bibliotek oraz do aktualnej oferty rynku wydawniczego w Polsce. W ramach prac nad projektem powstały e-usługi: Zintegrowana wyszukiwarka OMNIS, POLONA w chmurze dla bibliotek oraz Repozytorium wydawnicze e-ISBN.
- 19 września 2019 r. Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich Oddział w Białej Podlaskiej, MBP w Białej Podlaskiej i Biblioteka AWF J. Piłsudskiego w Warszawie Filia w Białej Podlaskiej zorganizowały II Zjazd Bibliotekarzy Regionu Białskiego ph. *Biblioteka zawsze po drodze*. Wśród prelegentów znaleźli się bibliotekarze z terenu województwa lubelskiego oraz naukowcy z Uniwersytetu Warszawskiego i UMCS w Lublinie.
- W okresie lipiec – wrzesień 2019 r. w ramach działalności Dyskusyjnych Klubów Książki w bibliotekach województwa lubelskiego odbyły się spotkania autorskie z: Renata Piątkowska (M-PBP Świdnik; GBP Aleksandrów; GBP Biszczka; MBP Tarnogród, pow. biłgorajski), Sylwia Winnik (M-GBP Ryki, GBP Kłoczew, pow.

Oprac. Paweł Kordybacha
Dział Instrukcyjno-Metodyczny WBP w Lublinie